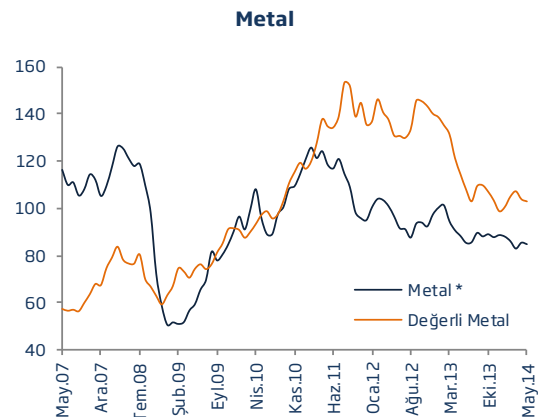
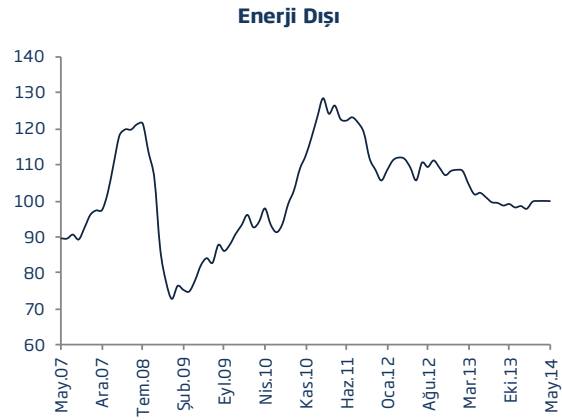
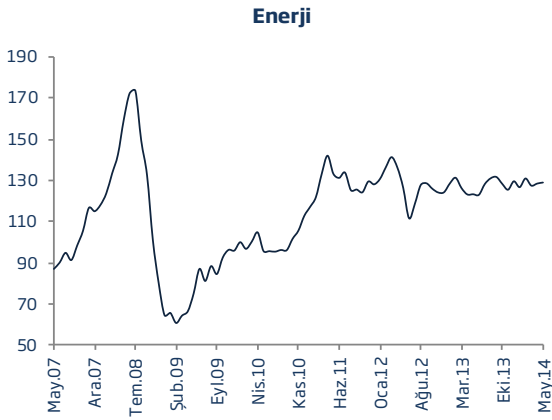

İLKER ŞAHİN

- Gelişmekte olan ülkelerde talep koşullarının nispeten zayıf bir görünüm sunmasının etkisiyle büyüme hızlarına ilişkin belirsizlikler Mayıs ayında da devam etti. ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde açıklanan ekonomik veriler ise söz konusu ülkelerde ekonomik aktivitenin toparlanmaya kademeli şekilde devam ettiğini gösteriyor. Nitekim, OECD Mayıs ayı başında yayımladığı Ekonomik Görünüm Raporu'nda küresel ekonominin önümüzdeki iki yılda gelişmiş ülkeler öncülüğünde güç kazanacağını belirtirken, başta Çin olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde gözlenen ivme kaybı paralelinde 2014 yılı küresel büyüme tahminini %3,6'dan %3,4'e indirdi. Dünya Bankası da Haziran ayında küresel büyüme tahminini %3,2'den %2,8'e çekti.
- Mayıs ayında jeopolitik risklerin emtia piyasaları üzerindeki etkisinin sürdüğü izlendi. Bu dönemde, Libya başta olmak üzere bazı OPEC ülkelerinde yaşanan arz kesintileri enerji fiyatlarını yukarı yönlü desteklerken, talep koşullarına ilişkin endişeler enerji fiyatlarındaki yükselişi sınırlandırdı.
- Metal fiyatları endeksi Çin'in büyüme hızının ivme kaybetmesine bağlı olarak talebin zayıflayacağı yönündeki endişelerin güçlenmesinin yanı sıra oluşan arz fazlalığının etkisiyle Mayıs ayında geriledi. Metal fiyatlarının düşmesinde bir önceki ay yaşanan yükselişin de etkili olduğu gözleniyor. Tarım ürünleri endeksi ise hava koşullarındaki düzelmeye etkisiyle Mayıs ayında yatay seyretti.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Metal fiyatları endeksi Mayıs ayını düşüşle kapatmasına rağmen emtia grupları içinde en volatil seyir metal fiyatlarında gözlemlendi. Mayıs ayında aylık bazda fiyatı en çok yükselen nikel olurken, en hızlı düşüş gösteren demir cevheri oldu.
- En büyük nikel üreticilerinden olan Endonezya'nın işlenmemiş nikel cevherine uyguladığı ihracat yasağının devam etmesi ve dünyada bilinen rezervlerin dörtte birine sahip olan Yeni Kaledonya'daki nikel işletmelerinden birinin kapatılmasının etkisiyle nikel fiyatları Mayıs'ta aylık bazda %11,7 yükseldi. Bununla birlikte, Mayıs ayı itibarıyla 2013'ün sonuna göre %39 oranında yükselen nikel fiyatlarındaki artış eğiliminin, spekülatif amaçlı alımların azalması ve stok seviyelerinin yeterli düzeyde olduğuna yönelik açıklamalar paralelinde en azından 2015'e kadar arz yönlü bir sorunla karşılaşılacağı yolunda oluşan beklentiler ile ayın ikinci yarısından itibaren ivme kaybettiği izleniyor.
- Bakır fiyatları stoklarda yaşanan düşüşe bağlı olarak Mayıs ayında %3,3 yükseldi. Buna karşın, Haziran ayı başında Çin'in Qingdao Limanı'ndaki depolarda finansal işlemlere teminat olarak tutulan bakırın birden çok kez sayıldığına ilişkin şüphelere bağlı olarak inceleme başlatılması sonucunda bakır fiyatlarının gerilediği görüldü. Çin'in talebine yönelik soru işaretleri de fiyatları baskı altında tutuyor.
- Demir cevheri Mayıs ayı boyunca fiyatı en hızlı gerileyen emtia oldu. Avustralya ve Brezilya'nın üretiminin arz fazlası oluşturması ile Çin'in büyüme hızına ilişkin kaygıların talep koşulları üzerinde baskı yaratması demir cevheri fiyatlarının Mayıs ayında %12,2 gerilemesine neden oldu. Demir cevheri fiyatları 2013 sonuna göre %25,9 aşağıda seyrediyor. Yüksek maliyetler nedeniyle iflas riskiyle karşı karşıya olan Çinli üreticilerin ihracat pazarlarında daha rekabetçi olmaları da nihai ürün fiyatları üzerinde baskı yaratıyor. Bu durum aralarında Türkiye'nin de bulunduğu diğer ülke üreticilerini zor durumda bırakıyor.
- Alüminyum fiyatları, Endonezya'nın boksit ihracatını yasaklamasının alüminyum üretimini olumsuz etkileyeceği şeklindeki beklentilerle Mayıs ayının sonunda yükselişe geçse de arz fazlalığına bağlı olarak ayı düşüşle kapattı.
- Günlük petrol üretimi 1,6 milyon varil civarında olan Libya'da üretimin 200 bin varile kadar düştüğünün açıklanması arza dönük kaygıları artırarak Mayıs ayı içinde petrol fiyatlarını destekledi. Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) militanlarının Irak'ta önemli kentleri ele geçirmesi petrol fiyatlarındaki yükselişi Haziran ayına taşıdı. Diğer taraftan, Libya'daki kısıntıya karşın OPEC'in üye ülkelere petrol üretimini arttırmaları yönünde yaptığı çağrılar ile en büyük ikinci petrol tüketicisi Çin'in büyüme performansına dönük belirsizlik fiyatlardaki yükselişi sınırladı.
- Ukrayna ile Rusya arasında devam eden gerginliğin enerji fiyatları üzerindeki etkisinin hafiflediği gözlenirken, Mayıs ayında hava koşullarının mevsim normallerine dönmesi ile doğalgaz fiyatlarındaki düşüş sürdü.
- Mayıs ayında hava koşullarının düzelmesinin ardından arza dönük kaygıların hafiflemesiyle tarımsal ürün fiyatları da geriledi. Tayland'ın üretiminde yaşanan artışla kauçuk fiyatları ay içinde %4,5 geriledi. Brezilya'da kuraklık tehlikesini bertaraf eden yağmurlar sayesinde kahve fiyatları da %4,2 düştü. Kahve fiyatları fiyatı geçen yıla göre en fazla artan (%45,5) emtia olarak öne çıkıyor.
- ABD'de mısır hasadının hava koşullarındaki düzelmeye birlikte öngörülenin de üzerinde gerçekleşeceği beklentisi fiyatları aşağı çekti. Mayıs ayı başında kuraklığa bağlı olarak rekoltenin önemli ölçüde düşeceği beklentisi buğday fiyatlarının sert bir biçimde yükselmesine neden oldu. Ancak, ayın geri kalanında ABD, Avrupa ve Rusya'da artan yağışlarla birlikte buğday fiyatlarının dengelendiği gözlemlendi.
- Rekolte tahminlerine bağlı olarak sırasıyla kauçuk, pirinç, mısır ve ayçiçek yağı tarımsal emtia içinde yıllık bazda fiyatları en hızlı düşen ürünler oldu.

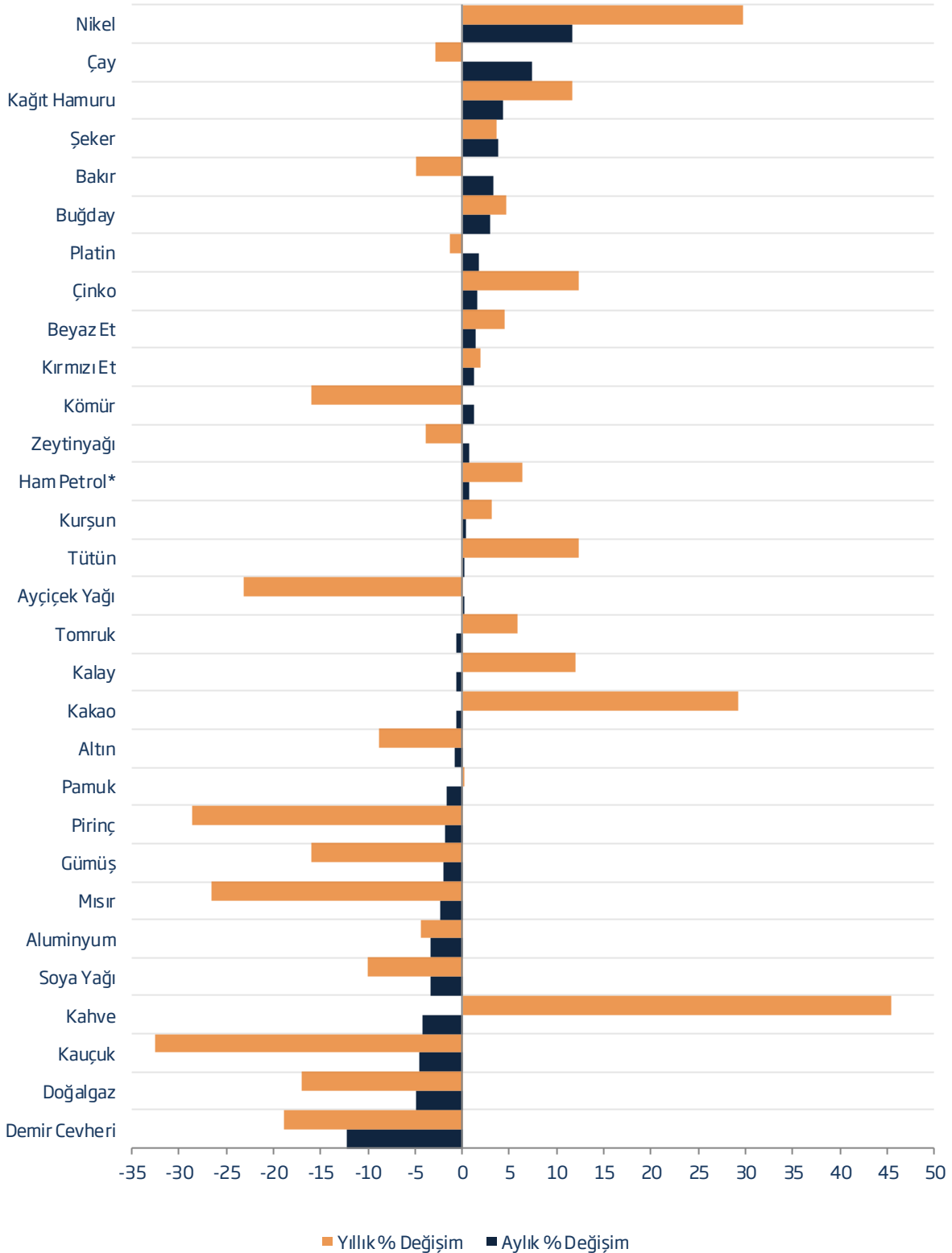
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Çin başta olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin büyüme performansındaki ivme kaybı küresel ekonomik aktiviteyi aşağı yönlü etkiliyor. Orta vadede küresel ekonomik aktiviteyi destekleyeceği tahmin edilen gelişmiş ülkelerin toparlanmaya devam ettiği izleniyor.
- Mayıs ayı içinde gelen yağışlarla birlikte kuraklık riskinin azalmasına bağlı olarak tarım ürünlerinin fiyatlarının önümüzdeki dönemde aşağı yönlü etkilenebileceğini tahmin ediyoruz.
- Libya kaynaklı arz kısıntısı petrol fiyatlarının yükselmesinde etkili oluyor. Son dönemde Irak'taki gelişmeler de enerji piyasalarını yakından takip ediliyor. 2013 yılı itibarıyla Suudi Arabistan, Venezuela, Kanada ve İran'ın ardından dünyada en fazla ispatlanmış petrol rezervine sahip olan ve Suudi Arabistan'dan sonra OPEC'e üye en büyük 2. üretici konumunda olan Irak'ta IŞİD'in bazı önemli kentleri ele geçirmesinin ve ülkedeki çatışma ortamının petrol fiyatları üzerinde yukarı yönde baskı yaratmayı sürdüreceğini tahmin ediyoruz. Söz konusu gelişmelerin etkisiyle petrol fiyatlarına ait uzun vadeli tahminlerin yukarı yönlü revize edilebileceğini düşünüyoruz.

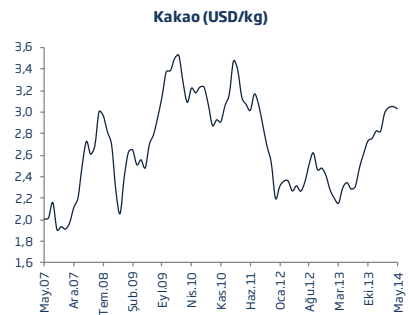
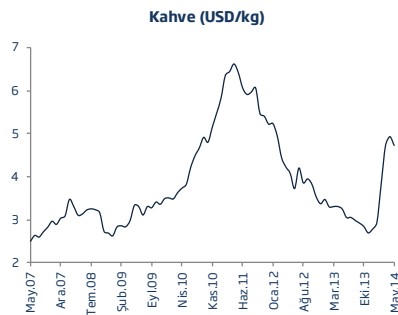
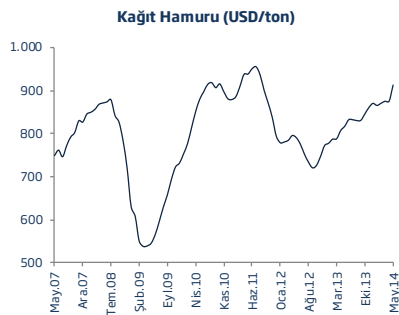
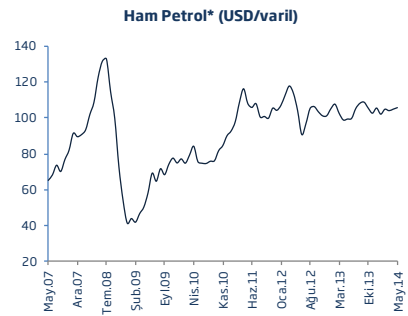
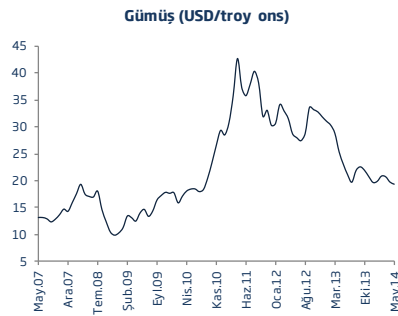
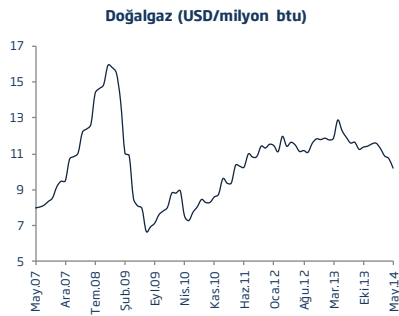
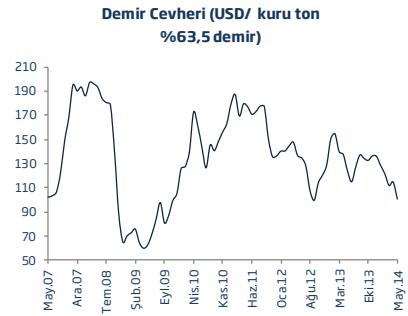
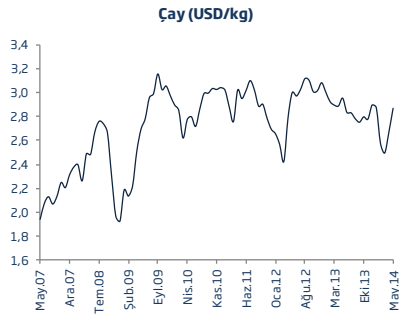
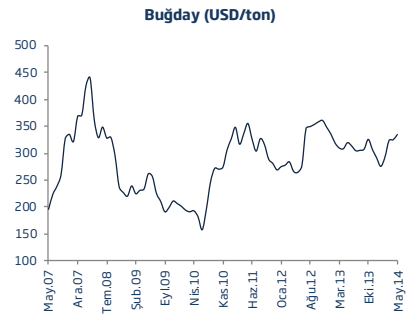
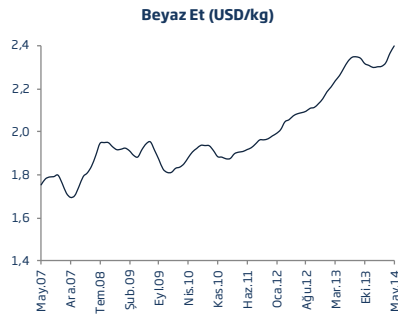
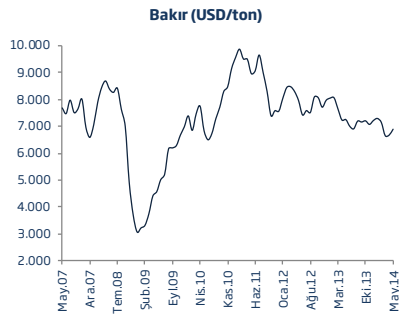
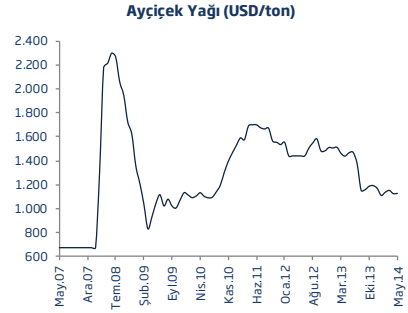
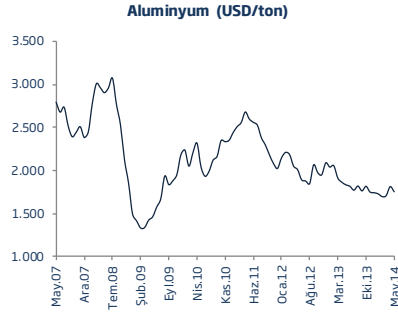
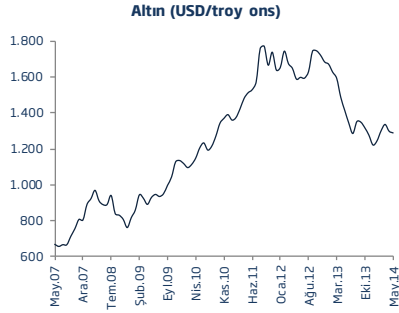
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	104	105	104	103	99	98	97	97
Kömür	USD/ton	26	121	96	85	83	86	87	93	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	11	12	12	11	11	11	10	9
Tarım										
Kakao	USD/kg	0,9	3,0	2,4	2,4	2,8	2,5	2,5	2,4	2,2
Kahve	USD/kg	1,9	6,0	4,1	3,1	4,0	3,7	3,7	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,9	2,9	2,7	2,8	2,8	3,0	3,2
Soya Yağı	USD/ton	338	1.299	1.226	1.057	1.030	1.020	1.018	1.010	1.000
Mısır	USD/ton	89	292	298	259	225	235	235	233	230
Pirinç	USD/ton	202	543	563	506	430	425	422	412	400
Buğday	USD/ton	114	316	313	312	315	305	302	290	275
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,0	3,8
Beyaz Et	USD/kg	1,3	1,9	2,1	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,0
Şeker	USD/kg	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metre küp	275	485	451	464	475	480	485	507	535
Pamuk	USD/kg	1,3	3,3	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3
Kauçuk	USD/kg	0,7	4,8	3,4	2,8	2,4	2,6	2,6	2,7	2,8
Tütün	USD/ton	2.976	4.485	4.302	4.570	4.700	4.500	4.464	4.321	4.150
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1.549	2.401	2.023	1.847	1.750	1.800	1.832	1.967	2.150
Bakır	USD/ton	1.813	8.828	7.962	7.332	6.900	6.880	6.872	6.840	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	168	128	135	125	128	130	136	145
Kurşun	USD/ton	454	2.401	2.065	2.140	2.120	2.150	2.160	2.199	2.250
Nikel	USD/ton	8.638	22.910	17.548	15.032	14.800	15.000	15.276	16.432	18.000
Kalay	USD/ton	5.436	26.054	21.126	22.283	22.500	22.700	22.920	23.822	25.000
Çinko	USD/ton	1.128	2.194	1.950	1.910	2.000	2.050	2.083	2.218	2.400
Altın	USD/troy ons	279	1.569	1.670	1.411	1.250	1.230	1.216	1.163	1.100
Gümüş	USD/troy ons	5	35	31	24	21	21	21	21	22
Platin	USD/troy ons	545	1.719	1.551	1.487	1.400	1.350	1.340	1.299	1.250

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mayıs 2014)

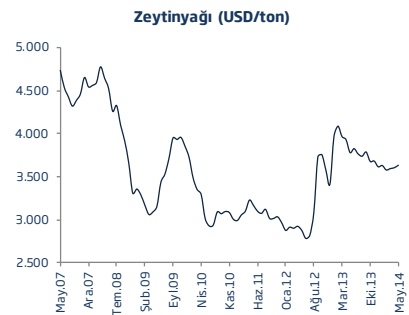
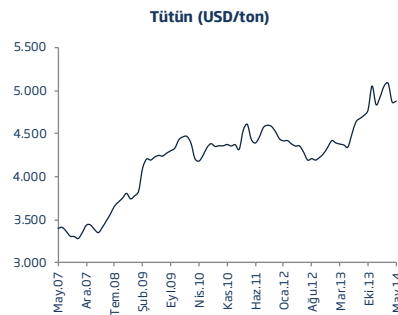
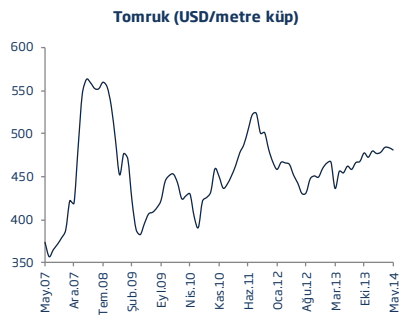
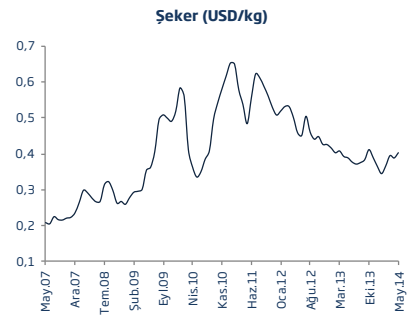
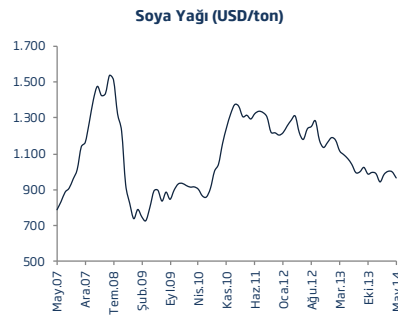
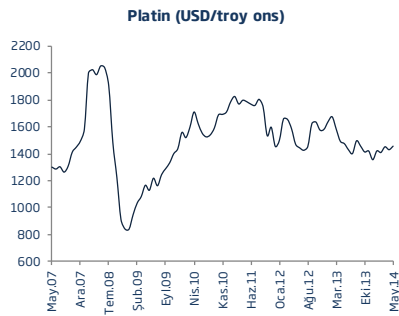
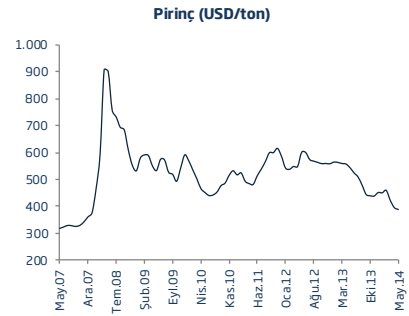
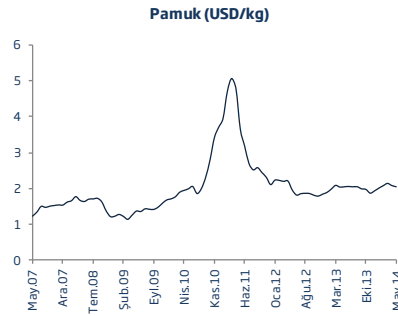
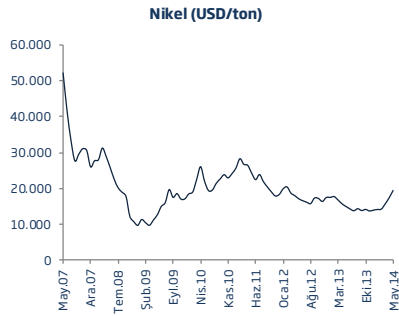
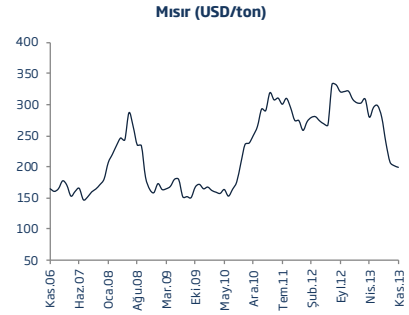
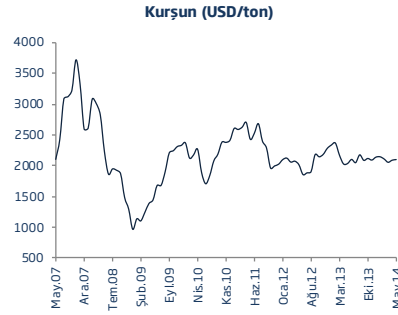
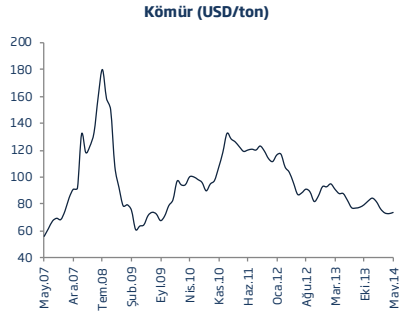
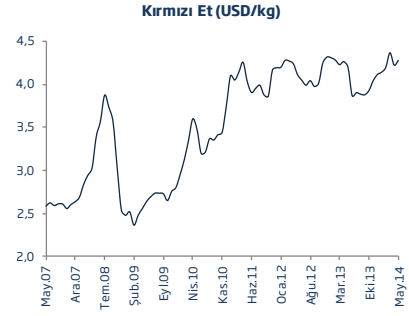
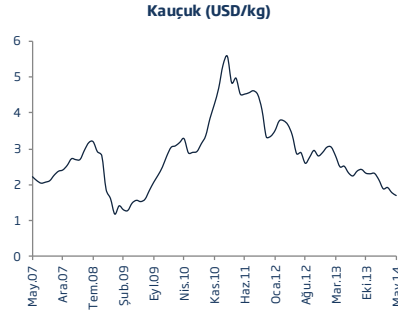
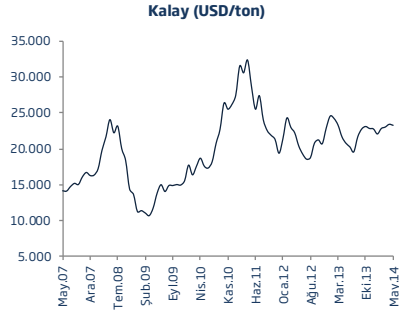
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.